PZC - maandag 13 januari 2025

Belangstellenden van het Living Lab bekijken het nieuw aangelegde bassin van maatschap De Koeijer in Brouwershaven. Inzet: voorzitter Kees van Westen van Agrarisch Schouwen-Duiveland (l) en wethouder Kees Poortvliet (r) © Esme Soesman

Vijf jaar Living Lab Schouwen-Duiveland: geen wonderformule maar de opgedane kennis is goud

Er gaat grof geld in om, kennis, durf en creatieve ideeën. Living Lab Schouwen-Duiveland bestaat dit jaar vijf jaar. Dat levert geen kant-en-klare formule op voor een toekomstbestendige landbouw. ,,Het zijn allemaal kleine stapjes die optellen. We moeten hiermee door."

Esme Soesman 13-01-25, 08:00 Laatste update: 13-01-25, 11:58

In de afgelopen jaren zijn via het living lab veel projecten op poten gezet. Is er door bijna vijftig agrariërs 1 miljoen euro aan subsidie binnengeharkt en is in totaal 2,7 miljoen euro in zoetwaterprojecten gestoken. Niet alles even succesvol, maar er zitten vondsten bij om te zoenen.

Zoals de dubbele drainage die Jan den Hartog uit Kerkwerve uitknobbelde. Met die drainage kun je zoet regenwater van zout kwelwater scheiden, waarna het zoete water in een bassin wordt opgevangen voor later gebruik.

Dat is echt een uitvinding

Dat is echt een uitvinding, zegt Joop de Koeijer die in de buurt van Brouwershaven aan een ander zoetwaterproject met stuwtjes sleutelt. Een zo'n vinding is namelijk niet zomaar een op een overal op Schouwen-Duiveland te kopiëren. Nog even los van de investering die het vergt. Elk perceel is anders. Ligging, samenstelling van de grond, het watersysteem. Datzelfde geldt voor de problematiek. Verzilting, gebrek aan zoet water, verdroging, vernatting. De boeren hebben met nogal wat zaken te maken.

De een doet iets met stuwtjes, de ander gaat biologisch

Kees van Westen, voorzitter Agrarisch Schouwen-Duiveland

,,Iedereen is zoekende om zijn weg naar de toekomst te vinden", zegt voorzitter Kees van Westen van Agrarisch Schouwen-Duiveland. ,,De een doet iets met stuwtjes, de ander gaat biologisch. Of blijft juist gangbaar, maar pakt er een nieuwe teelt bij. Je probeert allemaal wat."

Daarbij is de kennis die wordt opgedaan en uitgewisseld in het living lab van grote waarde. ,,Het is een doorlopend leerproces in de praktijk", vat communicatiemanager Didy Huysse samen. ,,Het zijn allemaal kleine stapjes, kleine successen die optellen. Dat vergt tijd."

De kennisopbrengst is groot, weet wethouder Kees Poortvliet. ,,Er wordt veel opgestoken in samenwerking met niet alleen de gemeente, maar ook provincie, waterschap en HZ."

Als een blok achter elkaar staan

Voor Van Westen is dat één van de grote winstpunten van het living lab. ,,Dat gesprek dat hieruit voortgekomen is tussen agrariërs en overheid. Je leert wederzijds van elkaar, waardoor je meer als een blok achter elkaar gaat staan. Dat vind ik het mooie ervan."

Op 23 januari wordt tijdens een symposium de balans opgemaakt van vijf jaar Living Lab Schouwen-Duiveland. Alle betrokkenen willen verder omdat je in je uppie de problemen met bijvoorbeeld de zoetwatervoorziening niet te lijf kunt gaan. Poortvliet: ,,We willen niet stoppen, we willen door. We moeten dit met z'n allen verder gestalte geven."

Een kijkje bij het stuwtjesproject van maatschap De Koeijer.
Joop de Koeijer wijst een van de stuwen aan © Esme Soesman

Voorzitter Kees van Westen van Agrarisch Schouwen-Duiveland (l)
en wethouder Kees Poortvliet (r) © Esme Soesman

Het nieuwe bassin van maatschap De Koeijer © Esme Soesman